Газет 2001-йисан
ноябрдилай акъатзава

эренлардин сес

РД-дин Докъузпара райондин общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета Докузпаринского района РД.

№5 (1039) 2-февраль, арбе, 2022-йис. Газетдин са экз. къимет киоскрай - 15 манат

Оперштабдин заседание кьиле тухвана

28-январдиз Докъузпара районда муниципалитетдин Кьил Мегьамед Шамилован регьбервилик кваз видеоконференцалакъадин режимда аваз райондин сергьятра цIийи коронавирусдин инфекция чукIун тавуниз ва адан аксина кардик квай оперативный штабдин заседание кьиле фена.

Адан кIвалахда райондин Кьилин заместителар Акиф Балакишиева ва Ренат Агъаметова Ахцегь районда кардик квай РД-дин Роспотребнадзордин Управленидин территориальный отделдин руководитель Арсен Касимова, ЦРБ-дин кьилин врач Шагьлар Бухсаева, РФ-дин МВД-дин МО "Ахтынский" полицидин отделенидин начальник Эльдар Ибрагьимова, муниципалитетдин хуьрерин кьилери, райондин тешкилатрин ва идарайрин руководителри иштиракна.

Заседание ачухуналди Мегьамед Шамилова суьгьбетна хьи, 11-январдиз РД-дин Кьил С. Меликован регьбервилик кваз кьиле фейи оперштабдин ва гьакIни 20-январдиз кьиле фейи оперативный совещанидин заседанида республикада авай санитарно-эпидемиологидин гьалар веривирдна, республикадин сергьятра цIийи коронавирусдин инфекция чукIун тавуниз ва адан рехъ атIуниз талукь яз сергьят агалнавай серенжемар кьабулна. Абур инсанар гзаф кьадарда аваз кIватIал жезвай чкайриз, санитариядин истемишунар кьилиз акъудуниз, гуьзчивал мягькемаруниз талукь месэлайриз талукь тир.

- И жигьетдай чи райондин сергьятрани эпидемиологидин гьа-

лар фикирдиз гъун важиблу я. Covid-19-дин аксина ва цIийи штаммдин лепе чукIун тавуниз талукь серенжемар кьабулун РД-дин Роспотребнадзордин теклифрин истемишунар дикъетда кьуналди, за 19-январдиз коронавирусдин инфекция чукIун тавуниз талукь яз, райондин администрацияда алава серенжемар тунинин рекьяй къарар кьабулна, - къейдна муниципалитетдин руководителди.

Ахпа гаф райондин Кьилин заместитель Акиф Балакишиеваз гана. Ада вичин нубатда "Докъузпара район" МР-дин сергьятра коронавирусдин инфекцидин зунжурдин гьалкъа кьатIун патал райадминистрацияда тухванвай протоколрин къар-аррин жем-нетижаяр кьилиз акъуднавай къайдайрикай суьгьбетна.

А. Балакишиева къейдна хьи, нефесдин органар хуьдай индивидуальный такьатар (маскаяр, респираторар ва масабур) агьалийри ишлемишунал датIана гуьзчивалзава (гьам общественный транспортда ва гьамни таксийра, кьезил улакьра)… Муниципальный райондин чкадин самоуправленидин тешкилатар, идараяр, эцигунар кьиле физвай дараматар, агьалийриз къуллугъзавай чкаяр: туьквенар, яшайишдин ва коммунальный тешкилатар, аптекар, почтайрин идараяр датIана гуьзчивилик кваз хуьзва, абурал алай контроль мягькем я. Социальный дистанция хуьзвай тегьерни гуьзчивилик ква.

- Чна, чпин уьмуьрдин яшар пудкъад ва адалай кьилихь яз кIвалахзавай гражданар патал, яргъалди чIугур азарар квайбур патал дистанционный режим 4 гьафтедин ватунда тайинарнава. И вахтунда абуру цIийи коронавирусдин инфекцидин

→

(Covid-19-дин аксина) вакцинация авун герек я. Медицинадин къалурунра эгер аксивилер авачиз хьайитlа. Тахьайтlа, ахьтинбурув (медицинадин отводдин) документ хьун чарасуз жезва, - гафар эхирдал гъана ада.

Районди обрзованидин тешкилатра коронавирусдин уьзуьр чкlун тавуниз талукь яз тухузвай серенжемрикай ва ОРЗ-дин начагъвилер авай гьаларикай, эпидемидиз акси яз дуьз кьабулнавай къайдайрикай районди образованидин управленидин начальникдин везифаяр тамамарзавай Пирагьмед Рамазанова хабар гана. Адан гафаралди, районди образованидин маканра массовый мярекатар кьиле тухун пландикай хкуднава, гьа жигьетдай яз ачух гьавадални кваз.

- Сергьят агалнавай серенжемар кьабулуникди, абурал амал авунни мягькем гуьзчивилик кутунва. Профилактикадин ва очаговый дезинфекция кьиле тухузва, вири помещенийра генеральный къакъажунар тешкилзава. Пищеблокдин къуллугъчияр нефесдин органар хуьдай индивидуальный вири жуьрейрин такьатралди тамамвилелди таъмин я, - гафар эхирдал гъана ада.

ЦРБ-дин кьилин врач Шагьлар Бухсаева хабар гана хьи, районди больницадив 1500 штукдин кьадарда аваз экспресс тестар агакьна. Абурун куьмекдалди Sars-cov-2 антителар квайвал чирунин ахтармишунар тухуда.

- А тестрикай гьар юкъуз 50-лай кьилихъ ишлемишуник акатзава. Алай вахтунда чи суьрсетда 600 тест ва чарасуз кьадардин медикаментар ава. Абур 3 вацра бес жеда. Больницада гьар юкъуз, Covid-19-дин лишанар кватlа чириз, ПЦР-диз чешнеяр къачузва. Рапар ягъунин кlвалахни давам жезва. Алай вахтунда амбулаторный сагъаруна 30 кас, 1 кас стацианарда ава. Районди агьалийрикай рапар ягънавайбурун кьадар 6936кас ава, кьиляй-кьилиз вакцинация 6832 агьалиди кьиле тухванва, - къейдна ада.

Ахцегь районда РД-дин Роспотребнадзордин Управленидин территориальный отделдин руководитель Арсен Касимова Докъузпара районди сергьятра авай санитарно-эпидемиологидин гьаларикай суьгьбетна. Ада галай-галайвал, чи районди гьар са хуьре уьзуьр хкlунвай ва чка аваз хьайи дуьшуьшар винел акъудна, больницадилай къецепневмониядин еришар артух жезвайди къалурна.

Эпидемидин аксина дуьз тухунин къайдайрихъ галаз рейсад истемишунрикай ва Докъузпара районди сергьятра азар чуклур тавуниз талукь месэладай "Ахтынский" полицидин оделдин начальник Э. Ибрагьимовани хабар гана.

Заседанидин эхирдай Акиф Балакишиева Оперштабдин коронавирусдин инфекция чуклун тавунин ва адаз аксивал авунин рекьяй кьабулнавай протоколдин къарарар кlелна.

Шагьбала ШАГЬБАЛАЕВ

Медикрин чlалахъ агъун важиблу я

Чна куьгьне йис рекье хутунай ва Цlийи йис коронавирусдин пандемиядин лишандик кваз къаршиламишна. Язух чlугунай, гьакъикъат гьа икl я, женг давам жезва. Къе чна ахьтин са инсандихъ галаз суьгьбетда хьи, адан авсият чи миллетдин сагълам-вал хуьнин кардихъ галаз лап мягькем алакъада ава. Ам Дагъустандин Госмедуниверситетдин эндокринологидин кафедрадин доцент, РФ-дин ва РД-дин лайихлу врач Ильяс Шихсаидов я.

- Ильяс Исаевич, чи сагъламвал квелай аслу? Иммунитетдин бине квел акъвазнава?

- Сир туш, пандемия чи къваларив гвай инсанар патал чlехи мусибатдиз элкъвена, ада кьадардалди чанар рагьметдиз дугурна, гзафбур набутбурун чарпайрал алкlурна. Начагъбурухъ галаз кlвалахдайла, чаз аквазва, коронавирусдин азар гзаф хаинди ва вичин гатlум хьунин липирдин гел тун тийизвайди я. 70 процентдин дуьшуьшра бедендик акатнавай коронавирусди къалхандин желе-зайриз кар кьазва. Кьилдин чкайрин даклунар винел акьалтзава. Шекердин азардик начагъ хьайибурун сагъламвилин гьалди чак еке гьалаба кутазва. И рекьени къутармишунрин агалкьунар чи врачрихъ авачиз туш…

- Къе чи уьлкведин медицина къецепатан уьлквейрин медицинадин дережадив гекъигайла, гьихьтинди я? Чаз чизва, куьн ватандилай къерехдани хьана…

- Эхь, шак гъиз жедай кар авач, медицинадин пешекарар гьазуран патал, образовательный процесс тухун патал зун са бязи къецепатан уьлквейра хьана, здравоохранедин дережайрихъ галаз таниш хьана. Медицинадин пешекарар гьазурунин рекьяй жуьреба жуьре уьлквейра чпин "эхлягьунар ва хкудунар" ава. Кьилди къачуртlа, Польшада авайла, зун 15 касдин делегацидик квай, конгрессдилай гуьгъуьниз чун инсулин гьасилзавай заводдиз тухвана, чаз ана кlвалах тешкилнавай гьалди таъсирна: вад цех ана кардик квай, гьар цехдин вилик жендек чуьхвена кlанзавай, маса пек-партал алукlна кlанзавай. Анжах гьа нубатда чун маса цехдиз ачухзавай… Мукьвал-мукьвал Италиядин La Sapienza универ-ситетда, профессор Жалал Гьа-жиевич Саидбекова кlвалахзавай чкада хьана. Ада чаз Дагъустандин медакадемидиз чпихъ галаз икьрар кутlунин рекьяй куьмек гана. Ана, сир туш, алай девирдин кlелунин тадаракар, гегьенш библиотека кардик ква, Вичин эвел ада 1400-йисалай къачунва. Тегерандин поездкадани риклел алама. А чкадин медуниверситетдихъ галазни чна икьрар (договор) кутlунна. Вири эндокринологидин больницаяр кlвачелай авуна. Гьайиф хьи, ана медицина вилик тухунай гежел вегьинар ава.

- Чи республикада йод мишекъат, кьит я. Щитовидный железадай, ивидин шекердин дережа авайла, ам чарасуз я.

- Эхь, куьн гьахълу я. Са литр цел - микрограмм йод гьатун чарасуз рекъем я. Кьитвилин себеб - дагълух чка я, аник йод квач, вири марфадин цери гьуьлуьхъди чlугвазва. Ана ам бугъламиш хьана, квахьзава. Арандани кваз йоддин бесвал, кьадардин тайинвал авач. Дагълух районра адан залан кьитвал ава. Къейд авун лазим я, йод бес тахьуникди щитовидная железа ачух ва еке жезва, ана шкъаяр арадал кьвезва, а шкъайра даклунар гьатзава…

Давид КУМАЕВ

"Омикрон" штаммдин тафаватлувал

Коронавирусдин виликан лишанрилай тафаватлу яз "омикронди" гьихьтин чка кьазва.

"Омикрон" бедендик кlватl жезвай вахт, сад лагьайди, лап куьруьди я - 2-5 йикъан къене. Сифтегьан коронавирусдин вариант - 6-8 йикъанди тир. Пешекаррин тестикьарунин делилралди, "Омик-рон" 7 сеферда организмдик фад акатзавав. "Дельта" акl тушир. Рапар ягънавайбур ва Covid-19-дак начагъ хьайибур "Омикрондик" акатунни мумкин я. Анжах абурун азар вахтарин респираторный инфекция квай, яни кьезил гьалара аваз кьиле фида. Температура акьван хкаж жедач, ОРВИ-дин лишанар регьятдиз тайинариз жедач. Амай вариантрив гекъигайла, "Омикрондик" гъвечlи яшдин аялар начагъ жезва. И кар къецепатан уьлквейрин рекъемрин статистикадай аквазва.

- Чун элкъуьрна кьунвай арадин, винел патара "Омикрон" адетдин дезинфекцидин такьатралди терг ийиз жезва, гьакl санайидин ва агьвалдин такьатралдини. "Омикрон" акатунин механизм гьа виликан вариантринди хьтин я - гьавадинни стlалдинди. Кьежейлухрин (нерай ва я сивяй чикlизвай) азарлудан стlалар патав гвайбурун гъередин чкайрал ацукьзава.

- Риклел хкизва, гъиляй къведай шартlарал амал ая: жуван ва къвалав гвайбурун сагълямвал хуьх.

- Гъилер чуьхуьх, маскаяр чинал акьалжа, антисептикар ишлемиша, тайинарнавай арадин дистанция хуьх гзаф инсанар саналди кlватlал чкайриз гьахьмир!

РФ-дин РОСПОТРЕБНАДЗОР

Докъузпара районда госскотопрогондин уьлчи физвай сергьятар ахтармишна ва абур эцигна

Ведомствойрин арайра авай комиссидин делегациди, ам РД-дин чилин ва эменнидин алакъайрай Министерстводин къаюмвилик квай тешкилатди, зегьметдин кlвалахдин векилвал аваз, чи райондал кьил чlугуна. Ведомстводин комиссидик РД-дин "Республиканское управление отгонного животноводства" ГКУ-дин отделдин начальник Магьмуд Магьмудов, РД-дин ГБУ-дин кадастрадин отделдин пешекар-эксперт Ильяс Абакаров ва РД-дин Минимущественводин (эменнидин ва ам ишлемишунин рекьяй гуьзчивилик квай отделдин консультант) Агьмед Аликберов квай.

Докъузпара райондин сергьятра, Каракуьре хуьрелай физвай чилин участокрин ва чеб РД-дин гьукуматдин хсусиятда авай мулкарал госскотопрогрондин эцигнавай къайдаяр ала. Комиссияди, саналди муниципалитетдин эменнидин алакъайрай отделдин пешекар Музамедин Межидовахъ галаз санал госскотоперегондин уьлчуьдиз кутугнавай рекьиз ва акъвазардай майданриз фикир гана.

ЧИ МУХБИР

Женгчи шаир

(Шаир Кьуьчхуьр Саид дидедиз хьайидалай инихъ 255 йис алатнава)

Виш йисаралди халкьдин арада яшамиш жезвай женгчи шаир Кьуьчхуьр Саид, адан яратмишунар чи халкьдиз къени багьа ва истеклу я. Гьахъсуз ханариз ва беглериз акси фикиррив ацlанвай Кьуьчхуьр Саидан эсерар кlелдайла, урус писатель ва демократ А. И. Герцена вилик девирдин культурадиз талукь яз лагьай гафар риклел хкиз жеда: "Виликан девирдин меденият ахтармишдайла, гьар сеферда чун маса вилерай килигзава, гьар сеферда адан (меденият дин - Гь. Г.) гьакъиндай цlийи фикирар арадал къвезва. Дериндай ва дикъетдивди виликан культура ахтармишайла, чаз хъсандиз

→

гилан ва гележегдин культурани чир жеда, кьулухъ вил ягъиз чун вилик фида".

Кьуьчхуьр Саида, дугъриданни, лезгийрин эдебиятдиз дерин фикирар, жанлу образар, гуьрчег кIалубар гъана. Куьрелди, ада лезги шиират вилик тухвана ва гележегдин шаирризни еке таъсирна. ЧIехи устаддин яратмишунар къенин йикъалди тамамдиз кIватI хъувунвач. Кь. Саидан яратмишунрикай сифте гаф лагьайди Гьажибег Гьажибегов я. Шаирдикай гьакI Мегьамед Гьажиевани кхьенай (Литературадин хрестоматия. Вад лагьай класс патал учебник. - Махачкъала.1948) Абурукай гуьгъуьниз и кIвалах Назир Агьмедовани, Агьед Агъаева давам-арзава. Агьед Агъаеван "Лезгийрин машгьур шаир ва ашукь Кьуьчхуьр Саид" тIвар алай макъалада шаирдин уьмуьрдикай ва яратмишунрикай раханва. Къейд авун лазим я хьи, алимди шаирдин уьмуьрдиз талукь цIийи делилар гунихъ галаз санал адан эсеррин социальный метлеблувал, художественный жигьетдай абурун таъсирлувал ва гуьрчегвал къалур-нава. Кьуьчхуьр Саидан "Шикаят" (Махачкъала: ДКИ. 1990.) - шиирриН сифте кIватIал Гь.Гь. Гашарова гьазурна чапдай акъудна. Анна яшайишдин, муьгьубатдин ва насигьатдин месэлайриз талукь яхцIурни цIудалай артух шиирар ганва. Сифте ктабдин гуьгъуьналлаз Кь. Саидан "Женгчи шаир" (-Махачкъала: ДКИ. 2004) - кIватIални акъатна. Ам Гьажи Гашаровани Абдурагьман Ляметова туькIуьрнава. Кьуьчхуьр Саид яшамиш хьайи девир лезгийрин бязи хуьрера, (гьакI Кьуьчхуьрани) Къазикъумухрин ханари агъавал ийизвай вахтар тир.

Кьвед лагьай Сурхай ханди (1788-1812) вичин гъилик квай халкьар инсафсузвилелди истисмар ийизвай. ИкI, Кьурагьа са кесиб гадади вичиз кIани руш Айисат лишанламишайдакай хабар жеда. Сурхая, вичин ихтияр авачиз яр хкядай жуьрет авур касдиз жаза гун буйругьна. Жегьил гада Сурхаян гъилибанри инсафсузвилелди рекьида.

Ханарин зулумкарвилерикай лакрин этнограф Абдулла Омаровани тажуб жедай хьтин малуматар гузва. Ада кхьизва: "Са сеферда (им хъуьтIуьз хьайи кар я. - Гь.Г) Хандин вилик нуькверди чай гъида. "ПатIнус михьи туш!" лагьана, ханди гьарайна. Нуькверди, гьасятда жибиндай ягълух акъудна, къаб михьиз башламишна. Хандиз и ягълух са

мус ятIани вичи ашнайрикай садаз багъишайди тирди чир хъхьана. Гьа йифиз кесиб нуькер гел галачиз квахьна. Гатфарихъ, мурк цIрайдалай гуьгъуьниз, патав гвай къубудай адан мейит жагъанай".

Винидихъ чешнедиз гъанвай делилри чаз Кьуьчхуьр Саид яшамиш хьайи девирда агъавал авур инсафсуз ханарин къилихар хъсандиз ачухарзава. Дугъриданни, а инсафсуз аямда инсанар, Етим Эмина лагьайвал, "жанавурризни хипериз" пай хьанвай. ИкI, мукьвал-мукьвал бунтар къарагъдай, ханарин мулкариз цIаяр адай.

Кьуьчхуьр Саид виликан Куьре ханлухдин (гилан Кьурагь район) Кьуьчхуьррин хуьре кесиб лежбердин хизанда дидедиз хьана. Агьед Агъаева кхьизвайвал, Саидан бубади ам медресадиз ракъурна, амма фад етим хьайивиляй адавай кIелун куьтягьиз хьаначир. Саид чIехи хизандиз фу къазанмишуниз мажбур жезва. ИкI тиртIани, Саидаз кIелиз-кхьиз чир жезва. Ада вичин эсерар араб гьарфаралди кьилдин дафтардиз кхьенай, амма ам гилани гьатнавач", - къейдзава алим Мегьамед Гьажиева.

Кьуьхуьр Саидаз хъсандиз саз ва кфил ягъиз чидай. Ада халкьдин авазриз ва сивин яратмишунриз кьетIен фикир гузвай. Хайи халкьдин яшайиш дериндай чирун патал Саид гьакI къунши магьалрин ва Азербайжандин хуьрериз физ хьана. Чи критикада Кь. Саид Азербайжандиз финиф себеб яз, адакай ашукь ва шаир хьана лугьудай фикир гьатзава. Гьелбетда, гьа девирдин чIехи тир Вакъифан ва Видадидин ватанда дуланмиш хьуни Саидан чирвилер, шаксуз, артухарна, адаз цIийи тIварар, шаиррин икьван гагьди малум тушир чIалар чир хьана. Амма Саидахъ вичин бажарагълувал авачиртIа, адакай шаир жедачир. Аквадай гьаларай, Саидан шаирвилин алакьунар ам Къуба патаз фидалди арадал атайбур я. И кар адан "Шикаят", "Са рушаз лагьай чIал" ашкъидин чIаларинни субутардай мумкинвал гузва. Мукьувай Азербайджандин халкьарин культурадихъ галаз таниш хьуни Саидан чирвилер гегьеншарна, са рахунни алачиз, адан поэтический хатI, художественный образар арадал атуниз таъсирна. Ватандиз хтайдалай гуьгъуьниз адаз ханарин зулумкарвилер, инсафсузвилер мадни дериндай аквазва. Шаирди зегьметчийрин дерди-гьаларикай, яшайишдин четин шартIарикай жанлу чIалар яратмишзава. Ада вич вичихъ элкъвена лугьузва, вичин буржи дериндай аннамишзава:

Мани лагь, эй ашукь, жегьилар патал,
Дава хьиз бейгьалдиз хьурай ам кесиб.
Мани лагь эллерин гуьгъуьлар патал,
Желб ая къваларив инсанар кесиб.

Сурхай ханди вичиз табий тушир ашукьдиз кар кьун кьетIна. Ада Саид вичин патав гъиз туна. Амма Саида хандиз рей ганач. Ам, жуьретдивди, кьил хкажна, Сурхаяз килигна.

- лагь са чIал! - лагьана кар-кеспи авачиз, рикI акъатзавай, муьжуьд паб авай ханди. Саида лагьана…

- Вуна хъсан лугьуда, вун, гьелбетда, устIар я, - лагьана ханди, амма вилер акьван ягьсузвилелди вучиз килигда?... инал зи папар алайди чизвачни ваз?.. икI лагьана, сурхай ханди Саидан вилер акъудиз туна…

Машгьур критикар тир Н. Капиевади ва В. Огнева гьахълудаказ къейднай: "Кьуьчхуьр Саидан шиират мичIи йифиз цава экв авур сад лагьай гъед ва гележегда тIурфан жедайвилин сифте лишан я".

Абур ягъалмиш хьанач. Саидан поэзиядин гъетинин ишигъдикди Етим Эминан, СтIал Сулейманан ва масабурун яратмишунри чи халкьдиз мадни гужлу экв гана.

Гажи ГАШАРОВ,
филологиядин илимрин кандидат,
ДГУ-дин профессор

Наркомания - яшайишдин месэла

Инсаниятдиз наркотикри арадал гъизвай зиян са рекъемдани гьакь тийидайди я. Ам са наркотикрихъ галаз алакъалу туш, ада инсандин организм харапlзава, маса агъур судурар арадал гъизва. Наркотикар ишлемишуни инсан криминалдин низамдик, вагьши руьгьдин таъсирдик кутазва. Садра наркотик ишлемишунни бедбахтвилин дуьшуьшдалди куьтягь хьун мумкин я. Наркотикар инсандин уьмуьрдиз хайи вахтунилай гьахьзава, ачухдиз лагьайтlа, гьеле аял хадалди, адан дидеди, гьеле вич гьилел-кlвачел агъур чlавуз наркотикар ишлемишзавай ва гьа идакди аялдинни хкlунвай. Статистикади къалурзавайвал, наркотикрин таъсирдик квайбурухъ ички ишлемишзавайбурулай аялар тlимил жезва. Амма ида гьалар хъсан хьунал гъизвач, наркоманрин кьадар артух хьуни, абурун жергеяр фад ахцlурзава. Наркоманрин хизанар - гзаф кьелечl конструкция я. Абур фад чикlизва, наркотикрин таъсирдик акатай дидебубаяр фад рекьизва, дустагъра гьатзава. Азарлу хизандин кьили вичин кайванини наркотик чlугунин хесетдик кутазва.

Интернетра, аялрин кlвалера, махсус мектебра чан алай дидебубаяр авай аялрин кьадарар артух жезва. Амма абурувай я чпин аялар я хуьз, я тербияламишиз жезвач. Абур диде-бубавилин ихтияррикай магьрумнавайбур я. Психикадиз таъсирдай затlарик акатун гьеле мектебдин яшда амаз кьиле физвай шартl я. И рекье сифте яз чпел гуьзчивал алачир аялар гьатзава. Наркотикрихъ галаз сифтегьан танишвал аялри 16-18 йисарин яшда авайла аквазва. Ахпа а танишвилелай азардал физ авайди са кам я. Ахпа четинвилерин, судуррин, тахсиркарвилерин зул (полоса) алукьзава. Наркотикар хуьн, гьазурун, маса гун закондин кlевивилелди жазаламишзава. Икl ятlани, наркоманар кисна акъваззавач, абур закондин аксина бягьсина ава: шантажар, терактар ва маса агъур тахсиркарвилер теш-килунал маш-гъул жезва. Адахъ уьмуьрда экуь эрзиман, къаст ва кьилиз акъудна кlандай кьиметлу ивир амукьзавач. Гуьгьуьлди адан ян гузва, кьиле вичи-вичиз инад кьадай фикирар гьатзава. Шеври уьмуьрдин геле гьатзава: СПИД-дик ва маса залан азардик телеф жезва.

Гьукуматдиз наркоторговлядихъ галаз женг тухун ва азарлу наркоманар сагъарун чlехи харжияр авуналди акъваззава. Наркоманар сагъарун патал ишлемишзавай дарманар лап багьа къимет авайбур я. Наркоманияди жегьил инсанар шутум хьунал гъизва, гьа идалди ада чи жемият гележег зайиф, умуд авачир йикъал гъун мумкин я. Шак алачиз, чаз сагълам ва акьул кьилик квай несил герек я. Гьавиляя рахун кьилдин гражданинрин сагъламвиликай ваъ, вири обществодин сагъламвиликай, ада кьадай чкадикай физва. Гьикьван алахъунар авуртlани, къуватар желбайтlани наркоманрин жергеяр къвердавай къалин жезва. Гьавиляй и муракаб месэла гьялун чи виридан умуми женгиниз элкъвенва. Гьар сада вич хатасузвиле аваз гьисс авун патал къваларив гвайбурузни вил ягъун важиблу я. Гьа икl женг давам жезва.

ЧИ МУХБИР

РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН
ДОКУЗПАРИНСКИЙ РАЙОН
АДМИНИСТРАЦИЯ С/П "С. УСУХЧАЙ"

368750 РФ, РД, Докузпаринский район, с.Усухчай

"26" января 2022 г. №8 “а”

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

о назначении публичных слушаний по вопросу изменения вида разрешенного использования земельного участка в РД, Докузпаринский район, с.Усухчай, ул. Багишева, 1 "б"

В соответствии с требованиям ст. 39 Государственного кодекса Российской Федерации, Положениями о прядке проведения публичных слушаний по вопросу об изменении вида разрешенного использования земельных участков и объектов капитального строительства в СП "село Усухчай" Докузпаринского района РД и о порядке организации и проведении публичных слушаний в СП "село

→

Усухчай" Докузпаринского района РД, утвержденных решением Собрания депутатов СП "село Усухчай" от 21 мая 2019 года, № 21, и на основании заявления Гаджиевой Фатимат Ядулаховны об изменении вида разрешенного использовании земельного участка на другой вид разрешенного использования, **постановляю:**

1. Назначить на 25 февраля 2022 года, в 15 час. 00 мин. по адресу: 368750, Россия, Республика Дагестан Докузпаринский район, село Усухчай, ул. Багишева, д. 24 (здание администрации села), публичные слушания по изменению вида разрешенного использования земельного участка с кадастровым номером 05:51:000005:1412 с "для ведения личного подсобного хозяйства" на вид разрешенного использования "Предпринимательство/магазины" - код 4.4, площадью 160 (сто шестьдесят) кв.м., расположенный по адресу: Россия, Республика Дагестан, Докузпаринский район, с. Усухчай, ул. Багишева, 1 "б". Категория земли: земли населенных пунктов.

2. Комиссию по вопросам об изменении вида разрешенного использования земельных участков и объектов капитального строительства СП "село Усухчай" обеспечить проведение публичного слушания по изменению вида разрешенного использования земельного участка, расположенного по адресу: Россия, Республика Дагестан, Докузпаринский район, с. Усухчай, ул. Багишева, 1 "б"

3. Секретарю (заместителю) администрации СП "село Усухчай" Шамиловой Ф.А. опубликовать настоящее постановление в газете "Голос Эренлара" Докузпаринского района и разместить на официальном сайте администрации СП "с. Усухчай" в сети "Интернет".

Ф.А. МИСРИХАНОВ, глава администрации с/п "с. Усухчай"

РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН
ДОКУЗПАРИНСКИЙ РАЙОН
АДМИНИСТРАЦИЯ С/П "С. УСУХЧАЙ"

№4 от 30.12.2021г.

СОБРАНИЕ ДЕПУТАТОВ АДМИНИСТРАЦИИ С/П “С. УСУХЧАЙ”

РЕШЕНИЕ:

4 сессии Собрания депутатов администрации сельского поселения "с. Усухчай"

"Об уточнении бюджета поселения на 2021 г." по доходам: на сумму 4438 тысяч рублей 00 копеек и расходам: на сумму 4438 тысяч рублей 00 копеек.

Заслушав и обсудив информацию главы администрации сельского поселения Мисриханова Ф.А. "Об уточнении бюджета на 2021 г., Собрание депутатов администрации сельского поселения.

Постановляет:

Утвердить уточненный бюджета администрации сельского поселения "с.Усухчай на 2021 г. по доходом: на сумму 4438 тысяч рублей и расходам в сумму 4438 тысяч рублей 00 копеек.

Т.А. АРАЗОВ, председатель Собрания депутатов администрации с/п “с. Усухчай”

Уточнённая смета доходов и расходов администрации с/п "с. Усухчай" на 2021 г.

№ п/п	Наименование статей	Код	Глава	Раздел	Подраздел	Целевая статья	Вид доходов	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	Итого
Доходы												
	Налог на имущество с физических лиц							36	36	36	37	145
	Земельный налог							40	40	40	43	163
	Налог на доходы с физических лиц							101	101	101	102	405
	И т о г о							**177**	**177**	**177**	**182**	**713**
	Объем дотаций поселению РД							1420	746	684	773	3623
	Резервный фонд							--	--	--	--	--
	ВУС							26	26	26	24	102
Всего доходов:								**1623**	**949**	**887**	**979**	**4438**
	Орган местного самоуправления											
	Заработная плата		`001	`0104	`8830020000	**121**	**211**	467	285	285	414	1451
	Начисление на з/плату					**129**	**213**	141	86	86	71	384
	Услуги связь					**244**	**221**					

	Услуги связь					244	221					
	Транспортные услуги		`001	`0104	`8830020000	244	222					
	Электроэнергия		`001	`0104	`8830020000	244	223	11	11			22
	Электроэнергия		`001	`0104	`8830020000	247	223	20	20	20	53	113
	Прочие расходы		`001	`0104	`8830020000	244	226	10	10	10	25	55
	Прочие услуги		`001	`0104	`8830020000	853	292	15				15
	Приобретение материалов		`001	`0104	`8830020000	244	346	230	230	230	242	932
	ИТОГО:							894	642	631	805	2972
	ВУС											
	Заработная плата		`001	`0203	`9980051180	121	211	20	20	20	19	79
	Начисление на з.пл.					129	213	6	6	6	5	23
	ИТОГО;							26	26	26	24	102
	Резервный фонд											
	Итого:											
	ЖКХ		`001	`0502	`9990000590							
Зарплата по контрактам			`001	`0502	`9990000590	244	225	488	115	115	77	795
			`001	`0502	`9990000590							
электроэнергия						247	223	60	51			111
Итого:								548	166	115	77	906
Благоустройства			`001	`0503	`9990000590	244	226	155	115	115	73	458
Текущий ремонт						244	225					
Приобретение материалов						244	340					
Итого:								155	115	115	73	458
Всего:								1623	949	887	979	4438

Ф.А. МИСРИХАНОВ, глава администрации с/п "с. Усухчай" **Н.Х. СУЛЕЙМАНОВ,** главный бухгалтер

ИСЛАМДИН УЪМУЪРДАЙ

Гъуьруьн чанта

Са сеферда Абу Муслиман, Аллагьдин регьимдик хьурай вич, папа вичин гъуьлуьз лагьана:

- Я Абу Муслим, чаз гъуьр амач.

Ада жузуна:

- КІвале пул авани?

- Чна гъалар маса гана хьайи диргьам ава - жаваб гана папа.

Ада лагьана:

- Зав геце а диргьам ва са чантани.

Ахпа Абу Муслим, Аллагьдин регьимдик хьурай вич, базардиз фена ва тІуьн маса гузвай са касдин патав акъвазна. Гьа и вахтунда адан патав садакьа тІалабзавай са инсан атана ва лагьана: "Я Абу Муслим! Садакьа це заз". И чІавуз Абу Муслим, Аллагьдин регьимдик хьурай вич, а инсан алайвал туна гьерекатна маса туьквендал фена. Садакьа тІалабзавайди адан гуьгъуьнай акъатнач ва ада мадни лагьана: "Це заз". Адакай бизар хьайи Абу Муслима, Аллагьдин регьимдик хьурай вич, вичив гвай са диргьам, тІалабзавай фагъирдиз гузва. Адалай кьулухъ, ада чанта накьвни кІарасдин хъуьруьшар какахьай къаришмадив ацІур хъувуна, кІвализ рекье гьат хъийизва. Хизандиз гудай жавабдин жигьетдай фикирри кІеве тунвай Абу Муслима, Аллагьдин регьимдик хьурай вич, ракІар ачухна вичив гвай чанта кІвализ вегьена ва тадиз кьил баштан авуна. Аламат жедай кар ам я хьи, чанта ачухай папаз анай гъуьр жагъана. Ада тини эшинна, фу чрана.

Нянихъ, са кьадар вахт алатайла, Абу Муслим, Аллагьдин регьимдик хьурай вич, кІвализ хквезва. Папа кІвализ хтай гъуьлуьз тІуьн гун патал суфра экІяна. Суфрадал алай лавашар акур Абу Муслима, Аллагьдин регьимдик хьурай вич, мягьтел хьайи жуьреда жузуна:

- Квез фу гьинай атана?

Папа жаваб гана:

- Вуна гваз хтай гъуьредикай чранва ман, я Абу Муслим.

Адалай кьулухъ Абу Муслима, Аллагьдин регьимдик хьурай вич, шехьиз-шехьиз нез башламишна.

Насигьат

Гьикьван къиметлу ва хийирлу гьикая тушни?! Абу Муслима, Аллагьдин регьимдик хьурай вич, вич кІеве авайтІани, анжах вичелайни кІеве авайдаз куьмек гана ва ам Аллагьди гьакІ тунач. Им Аллагьдин эвлияндин аламатрикай сад я.

Пайгъамбардин, Аллагьдин патай салам ва хийир-дуьа хьурай адаз, гьадисда лугьузва: *"Эгер куьн Аллагьдал лазим жуьреда умудлу тиртІа, ичІи руфунар гваз экуьнахъ лув гана физвай ва нянихъ руфунар ацІана хквезвай нуькІериз Ада рузи гузвай жуьреда, чарасуз квезни гудай"* (ат-Тирмизи, 2344).

А. ЭМИРСУЛТАНОВ

Мукъаят хьухь - угардин газ!

Яшайишдин кlвалера чимивал хутадай сезон, фесли вахт къулай гьалар арадал гъунин шартlаралди лишанлу я. И вахтунда инсанри вири гуж гуналди газдин котелар, чим гунин системаяр, хуьрекханайрин газдик пичер чпин къуллугъдик кутазва. Гьа са вахтунда гьихьтин цlун чешме хьайитlани, ам хаталу тирди риклелай алудзава. Угарный газди, вичихъ я ранг, я къведай ни тахьунин лишанралди ада вич хаталу тирди чирдач.

Республикада гьар йисуз газдин приборар дуьздаказ ишлемиш тавунин судурар себеб яз, цlудралди бедбахт дуьшуьшар арадал къвезва, абурун нетижаяр лап туькьуьлбур я. Бедбахтвилер арадал гъизвай дуьшуьшарни сад хьтинбур я: гурмагъдин гум экъечlдай туькlвенда ачухвал авач, помещенидин клевнавай форточкаяр, тадаракрин туькlвейвал авачиз кlвалахунин нетижаяр тестикь жезва.

"Ахтынский" Россиядин МВД-дин УУП-ди ва ПДН-ди районди агьалийриз газдин хатасузвилин муракаб тушир къайдаяр хуьниз эвер гузва. Риклел хуьх: куьне куьн гьикl тухвайтlа, гьадахъ галаз куь уьмуьрарни алакъалу жезва.

Угарный газдикай гьикl хуьда?

Угарный газдин зегьерламиш хьуникай далда кьун яз, углероддин монооксид винел акьалт тавун важиблу я. Углероддин окисдалди (СО) зегьерламиш хьунин лишанар ала. Кlвалахзавай гаражда бензиндин автомобилар ва векь ядай алатар тамир.

"Ахтынский" Россиядин МВД-дин УУП ва ПДН

Уважаемые жители Докузпаринского района!

Напоминаем вам о том, что "Горячая линия" Министерства здравоохранения РД по вопросам коронавирусной инфекции работает круглосуточно.

При возникновении любых вопросов, связанных с состоянием здоровья вас и ваших близких по вопросам Covid-19, вы можете позвонить по номерам единой горячей линии **"122"**, **8-800-555-49-43** или по номеру **8 (8722) 67-15-99**.

«ГОЛОС ЭРЕНЛАРА»

2001-йисан ноябрдилай акъатзава

Тешкилайди:
Докъузпара райондин администрация, Дагъустан Республика

Учредитель:
Администрация Докузпаринского района, Республика Дагестан

Кьилин редактор:
В.С.АГЪАМУРАДОВ

Хсуси корреспондент:
Ш.О.ШАГЬБАЛАЕВ

Корректор:
Ш.О.ШАГЬБАЛАЕВ

Верстка ийизвайди:
Х.А.ТАРИВЕРДИЕВА

Газетдин индексар:
Зур йисан къимет - 316 м.
Йисан къимет - 632 м.

Чапдиз вахкай вахт: 13:00
Чапзавай вахт - 14:30

Тираж 550

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахьун мумкин я. Макъалайрин делилрин дуьзвилин патахъай жаваб авторри чпи гуда. Макъалайриз рецензия гузвач ва абур элкъвена вахкузвач. Мадни, чпин макъалайра дегишвилер тунал, кьилер дегишарунал рази тушир мухбирривай чна абур редакциядиз ракъур тавун тlалабзава.

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых комуникаций по Республике Дагестан

Регистрационный номер ПИ №ТУ5 - 00256 от 14 июня 2013 г.

Редакциядин, издательстводин ва типографиядин адрес:

368750, Докъузпара район, Усугъчай хуьр, тел.+7 (8722) 55-14-61
e-mail:
golos-erenlara@mail.ru
Чи сайт: www.erenlar.ru